

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 86. An Titius, iniquus detentor, excusetur, si suadente vel jubente Confessario rem alienam dederit pauperibus; aut eam commendarit Confessario, ut restitueret, qui tamen hoc negligat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

tenetur expendere ad extinguenda debita defuncti.

De privilegio, quod Cæsar vel Rex Hispaniæ quibusdam confert, ut non possint conveniri de debito, nisi quantum commodè possunt, videri possunt *Dicast. à n. 68. & Haun. n. 433.*

Q. 86. *An Titius iniquus detentor excusetur, si 420*
suadente vel jubente Confessario rem alienam dederit pauperibus, aut eam commendavit Confessario, ut restitueret, qui tamen hoc negligat. R. §. 1. Si Confessarius suaserit absque præmissa sufficiente diligentia in inveniendo domino, dictum est n. 96., per se loquendo, non excusari, saltem in defectu Confessarii; & idem est à potiori, si Confessarius, quando dominus sciebatur, temerè suaserit dari pauperibus, quod domino restitui debebat & poterat.

§. 2. Si Confessarius etiam ita imprudenter 421
obligavit pœnitentem ad dandum pauperibus, pœnitens videtur liber, quia in illis circumstantiis ex præcepto Confessarii tenebatur dare pauperibus, ergo prudenter præsumitur creditor consensisse, ut id fieret. In oppositum occurrit, quòd creditor non censeatur consentire, nisi res prudenter sit assignata pauperibus, ergo licet Titius non peccarit sequendo Confessarium, imò obligatus fuerit sequi, cum tamen hoc præceptum fuerit imprudens, & eius causa fuerit præterita iniuria à Titio commissa, ratione hujus manet obligatio restituendi; quod jam magis confirmabitur.

§. 3. Si Titius rem alienam commiserit Con- 422
fessario, ut restituat, & hic sibi retineat vel perdat, etiam sine culpa, aliqui dicunt Titium, qui fuerat

fuerat iniquus detentor, esse liberum, quam sententiam dicit *Less.* non omnino esse improbabilem, *Rodriq. Fill.* & alii probabilem, *Cenedo* amplectitur, *Diana P. 2. T. 17. R. 2.* dicit se practicasse, *Tamb. & Sporer T. 4. C. 4. n. 19.* dicunt se non audere damnare: Rationem dant, quia fecit, quod potuit & debuit, ac præsumitur voluntas creditoris fuisse, ut ita fieret. Contraria sententia est communis & probabilior cum *S. Anton. Nav. Less. Rebel. Mol. Laym. Lugo D. 21. N. 59. Dicast. D. 3. N. 113. Herinx D. 8. n. 109. Jlls. t. 4. d. 3. n. 305. Sporer N. 15.* Ratio est, quia debitor ex delicto tenetur dominum efficaciter reddere indemnem; estque hæc sententia conformior dictis n. 252. & 364. Quod si ratio opposita teneret, sequeretur eum, qui etiam per nuncium à domino non designatum mitteret, fore liberum, si casu periret, quod tamen adversarii non concedunt: itaque faciendo quod potuit, fecit quidem satis ad vitandum nunc peccatum, sed non ad extinguendum debitum, & quamvis præsumeretur creditor consensisse, ut sic fieret, tamen permittebat tantum, & non ideo resignabat juri adhuc repetendi, si fortè modus ille non succederet.

- 423 *Objici potest:* Si pecuniam ex voto vel juramento debitam mittas Ecclesiæ, & in via pereat, probabile est te non teneri aliam mittere, quamvis negligentiam aliquam commiseris tradendo tali, qui sciebatur non adeo esse cautus, ergo similiter hîc. *R. N. seq.*, nam liberè promittens non censetur se voluisse obligare ad ejusmodi duplicem solutionem, quod enim ex liberalitate debetur, non est tam amarè exigendum, uti rectè

rectè *Tancr. & Diana P. 10. T. 16. R. 97.* , item
Tamb. & Sporer N. 13.

Q. 87. Quid addendum sit circa excusationem , 424
quia damnum causaretur debitori vel creditori. R. Seqq.

§. 1. Si damnum debitoris esset notabiliter ma-
jus , quàm futurum esset commodum creditoris
ex restitutione , potest hæc tantisper differri , et-
iamsi debeatur ex delicto , quia est quædam æqui-
tas , ut creditor , quando sine magno incommo-
do potest , saltem ex charitate permittat tum dif-
ferri , ut caveatur grave damnum proximi , ita
Scot. Gabr. Med. Nav. Less. Dicast. d. 10. à n. 38.
contra alios : hinc universaliter infert *Beia p. 1.*
cas. 36. , si creditor per dilationem nullum da-
mnum patiatur , & tu debitor possis inde habere
lucrum , quamvis ille sit invitus , te posse differre ,
quia est irrationabiliter invitus , uti ibidem plu-
ribus probat.

§. 2. Si non sit spes , quòd unquam cum mi-
nore damno debitoris fieri possit restitutio , 425
quàm tali , propter quod potest differri , *Mol. d.*
754. dicit esse restituendum : *Rebell.* dicit perse-
verante eadem causâ & ratione posse in perpe-
tuum differri seu absolutè omitti , si debita non
sint ex delicto ; consentiunt plures , si damnum
debitori subeundum sit superioris ordinis ,
quamvis sit ex delicto ; imò *Bonac. de Rest. d. 1. q.*
ult. n. 29. & alii dicunt posse in perpetuum omit-
tirestitutionem , quamvis damnum sit ejusdem
ordinis : consentit *Lugo d. 21. n. 20.* , sed requirit
majus damnum debitoris , quàm quòd præcisè
sufficit ad differendam restitutionem , gravius
enim est in perpetuum carere quàm ad tempus :
addit *n. 22.* non esse idem de debitis ex delicto &

Tom. III.

S

aliis ,